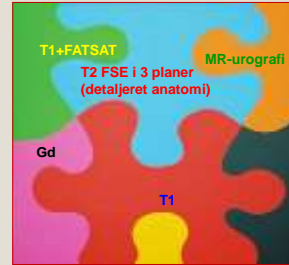

MR i gynækologi (det kvindelige bækken)

- UL - primær undersøgelse
- MR – suppleant (høj vævskontrast, multiplanær undersøgelse, ingen ioniserende stråling)

Sekvenser

Ax T2

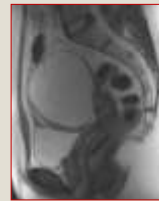

Ax T1 FATSAT

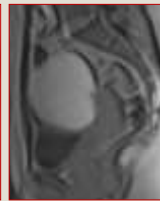
Dermoider ('fedt')

Ax T1

Sag T2

Sag T1

Ax T1 FATSAT

Sag T2 "Shading"

Endometriosecyste (endometrium) metHb

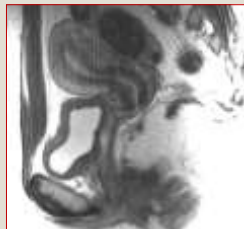
Uterus - Normal anatomi

Corpus uteri:

- endometrium (follikulær fase 3-6 mm, sekretions fase 5-13 mm)
- myometrium (inkl. indre myometrium såkaldt Junctional Zone (JZ), normalt < 8 mm)
- serosa

Cervix uteri:

- stroma – lavt SI på T2

Sag T2

Uterus - anatomi

Sag T2

JZ - effekt af p piller

regionmidtjylland **midt**

Uterus - anatomi

Sag T2
Følger efter sectio

T. K. B. Skovsted

regionmidtjylland **midt**

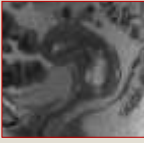
Uterus - anatomi

Sag T2

Ax T2

Sag T2
Nabotiske cyster

Normal cervix

T. K. B. Skovsted

regionmidtjylland **midt**

Sag T2

Store venestammer

T. K. B. Skovsted

regionmidtjylland **midt**

CT (+K)

Ax T2

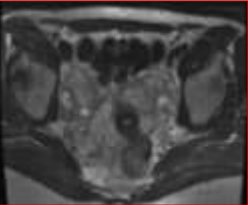
Ax T2 FS

Store venestammer

T. K. B. Skovsted

regionmidtjylland **midt**

Ovarier

Ax T2

Normale ovarier

Ax T2

Polycystiske ovarier (PCO):
forstørrede ovarier med øget
stroma og multiple små
follikler

T. K. B. Skovsted

regionmidtjylland **midt**

Indikationer

- Maligne lidelser
- Benigne sygdomme
- Kongenitte anomalier

T. K. B. Skovsted

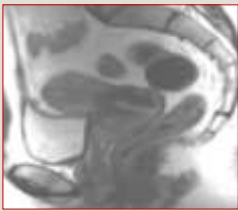
Indikationer

- Maligne lidelser
- Benigne sygdomme
- Kongenitte anomalier

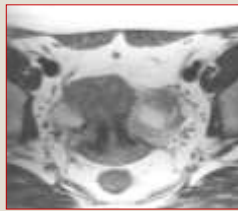
Cervixcancer

- Diagnosticeres på baggrund af klinik og histologisk us
- Baseret på præoperativ stadienddeling udvælges patienter til radikal kirurgi eller strålebehandling (= > stadium IIB)
- MR kan med stor sikkerhed (NPV 95%) udelukke tumorindvækst i parametriet (stadium IIB)

Cervixcancer

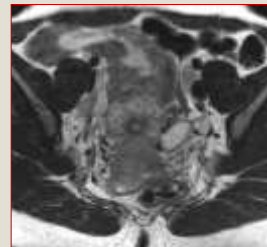
Sag T2

Cor T2

Cervixcancer, stadium IIA

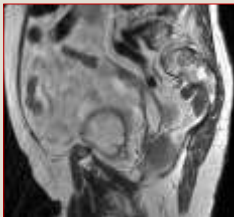
Cervixcancer

Cor T2

Cervixcancer, stadium IIB

Cervixcancer

Sag T2

MR-urografi

Cervixcancer med indvækst i ve. ureter

PET/CT anvendes ved staging af cervixcancer

Ax T2

CT(+K)

PET

Cervixcancer med lymfeknudemetastase

regionmidtjylland **midt**

Ovariecancer

Ax T2

Maligne ovarietumorer

T. K. & B. Sørensen, 2014

regionmidtjylland **midt**

Malign ovarietumor?

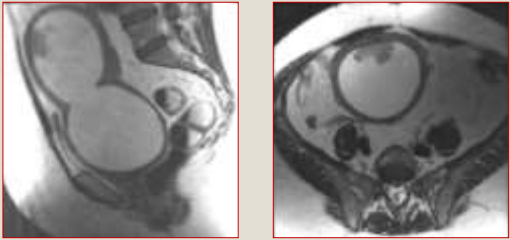

Sag T2 Ax T2

UL: malign ovarietumor?
MR og operative fund: leiomyomer (det største med degeneration)

T. K. & B. Sørensen, 2014

regionmidtjylland **midt**

Sag T2 Ax T2

UL: malign ovarietumor?
MR- og operative fund: en stor uterus med dilateret kavitet grundet aflukning af cervikal kanal (tidl. oper. i cervix uteri); ekskrescenser (endometrieca, st. IA)

T. K. & B. Sørensen, 2014

regionmidtjylland **midt**

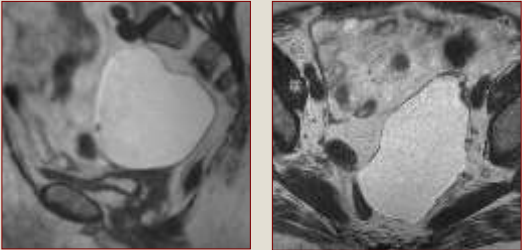

Sag T2 Sag T2 FS, MPR

Menorrhagi
UL: Proces i venstre parametrium
MR: Præsakral schwannom (S3)

T. K. & B. Sørensen, 2014

regionmidtjylland **midt**

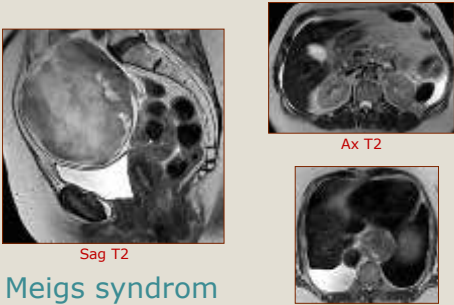

Sag T2 AX T2

Peritoneal inklusionscyste (pseudocyste)

T. K. & B. Sørensen, 2014

regionmidtjylland **midt**

Sag T2 Ax T2 Ax T2

Meigs syndrom
Histologi: fibrotekom i hø. ovarie

T. K. & B. Sørensen, 2014

Ovariecancer

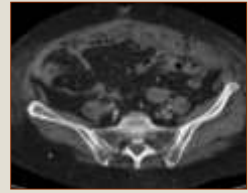
- Formål med præoperativ staging:
 - bekræftelse af malign tumor i adnex
 - vurdering af tumorbyrde, kortlægning af metastaser og diagnosticering evt. komplikationer, f.eks. hydronefrose, DVT og ileus
 - udelukkelse af et primært sted i GI-kanalen eller bugspytkirtel hvis metastatisk spredning kan efterligne primær ovariecancer

Fostner R, et al. ESUR guidelines: ovarian cancer staging and follow-up. Eur Radiol (2010) 20: 2773-2780

Karcinose

CT

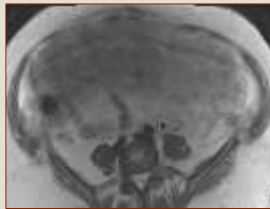

CT

Artefakter

Ax T2

Ax T2

Respirationsartefakter

→ Respiratory triggering eller breath hold teknik

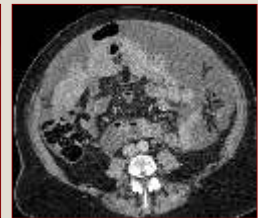
Artefakter fra tarmperistaltik

→ + glucagen

Karcinose

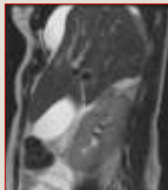
Ax T2

CT + K

MR: artefakter fra tarmperistaltik

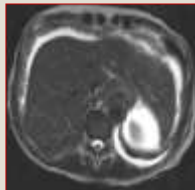
Ovariecancer

Sag T2

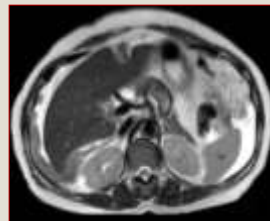

Sag T2

Ax T2

Ovariecancer

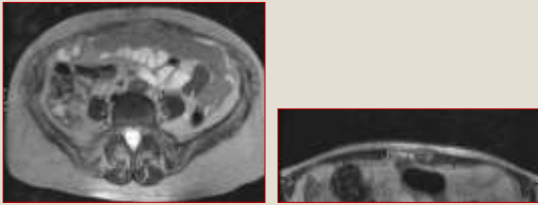
Ax T2

Ax T2

regionmidtjylland **midt**

Ovariecancer

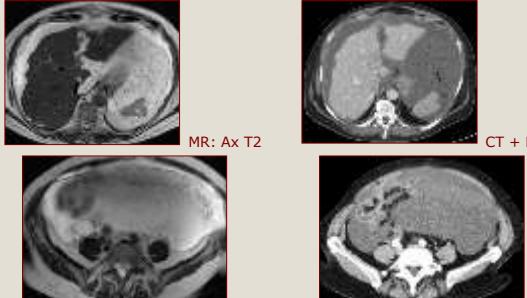

Ax T2 Ax T2

T. K. Østermølle, 2014

regionmidtjylland **midt**

Karcinose - DD- Pseudomyxoma peritonei

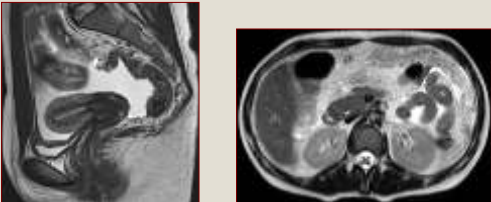

MR: Ax T2 CT + K

T. K. Østermølle, 2014

regionmidtjylland **midt**

Karcinose - DD- Peritoneal TB

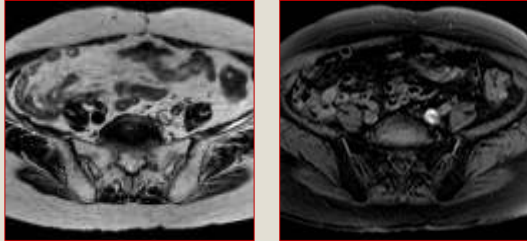

Sag T2 Ax T2

T. K. Østermølle, 2014

regionmidtjylland **midt**

Ovariecancer - Komplikationer

Ax T2 Ax T1 FATSAT

Trombose af venstre v. iliaca communis

T. K. Østermølle, 2014

regionmidtjylland **midt**

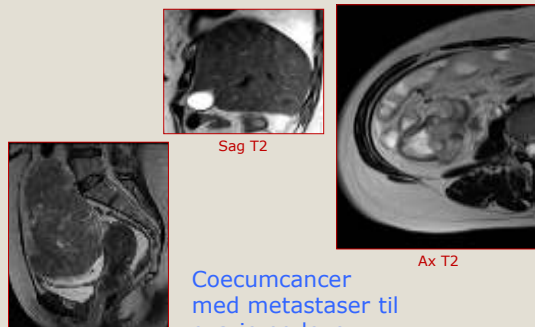
Ovariecancer

- Formål med præoperativ staging:
 - bekræftelse af malign tumor i adnex
 - vurdering af tumorbyrde, kortlægning af metastaser og diagnosticering evt. komplikationer, f.eks. hydronefrose, DVT og ileus
 - udelukkelse af et primært sted i GI-kanalen eller bugspytkirtel hvis metastatisk spredning kan efterligne primær ovariecancer

Fostner R, et al. ESUR guidelines: ovarian cancer staging and follow-up. Eur Radiol (2010) 20: 2773-2780

T. K. Østermølle, 2014

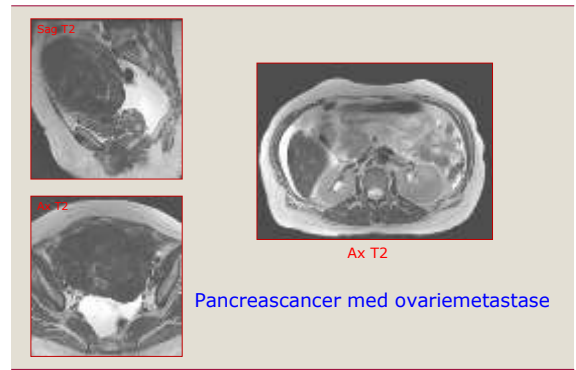
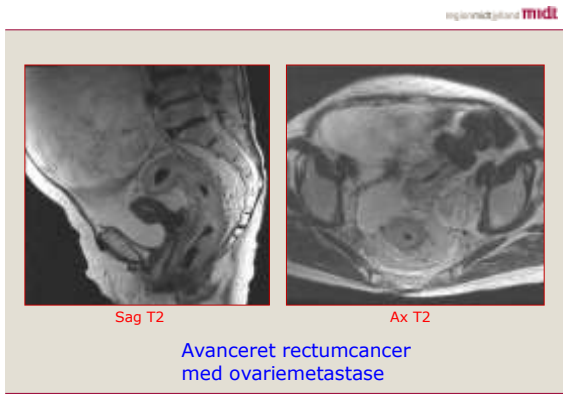
regionmidtjylland **midt**

Sag T2 Ax T2

Cecumcancer med metastaser til ovarie og lever

T. K. Østermølle, 2014

regionaltjans midt

ESUR guidelines

- **CT - primær billeddiagnostisk modalitet**
 - ✓ Giver al nødvendig information (?)
 - ✓ Hurtig
 - ✓ Tilgængelig
 - ✓ Reproducerbar
- **MR – problemløsende modalitet**
 - ✓ Lang undersøgelses tid
 - ✓ Ekspertise på få centre
 - ✓ Foretages ved kontraindikation til CT (kontrastallergi, graviditet) og hos yngre personer

Fostner R, et al. ESUR guidelines: ovarian cancer staging and follow-up. Eur Radiol (2010) 20: 2773-2780

Erik B. Sørensen, MD, PhD

regionaltjans midt

ESUR guidelines

- CT - primær billeddiagnostisk undersøgelse ved både præoperativ stadiinddeling og mistanke om recidiv
- Mistanke om recidiv, evt. neg. CT/MR → PET eller PET/CT

Fostner R, et al. ESUR guidelines: ovarian cancer staging and follow-up. Eur Radiol (2010) 20: 2773-2780

Erik B. Sørensen, MD, PhD

regionaltjans midt

DWIBS

Diffusion Weighted whole body Imaging with Background Signal suppression

- DWI - funktional teknik, der afspejler vandets bevægelse i vævene:
 - tumor: høj celletæthed, der begrænser vandets bevægelser => lav diffusion
 - cyste: fri bevægelse af vandet => høj diffusion
- DWI – lovende teknik til detektion og monitorering af kræft
- DWIBS – formål: hurtig og let detektion af læsioner i hele kroppen

Erik B. Sørensen, MD, PhD

Det multidisciplinær team (MDT) og -konference Onkogynækologi

- Gynækolog
- Onkolog
- Patolog
- Radiolog
- Nuklearmedicinere
- Evt. Kirurg eller Urolog

Indikationer

- Maligne lidelser
- **Benigne sygdomme**
- Kongenit anomalies

Benigne sygdomme

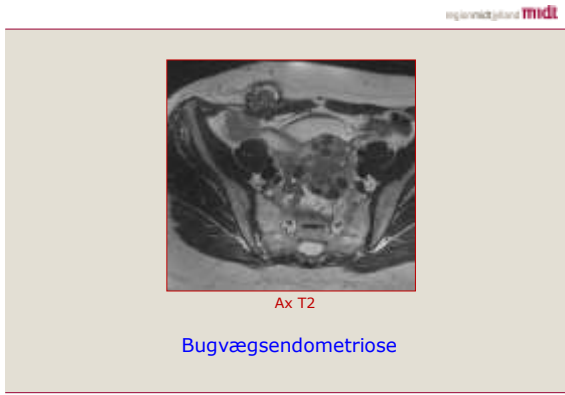
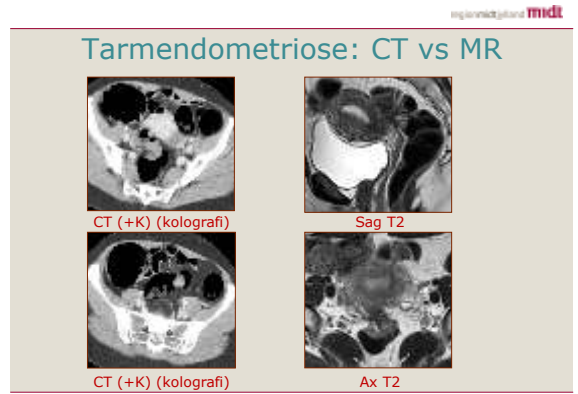
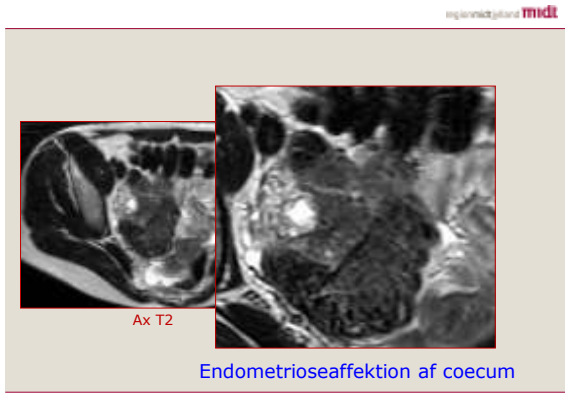
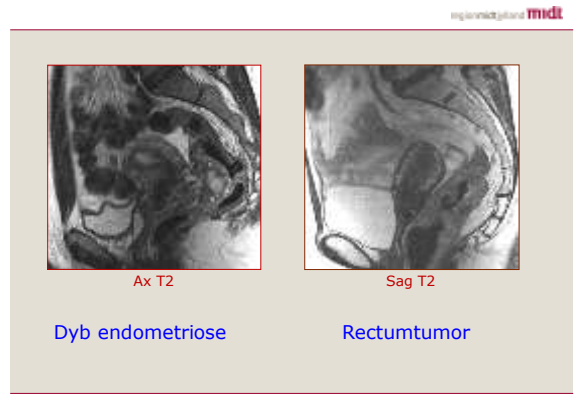
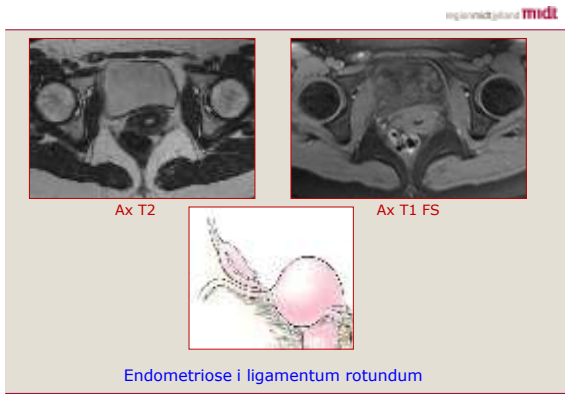
- Endometriose inkl. adenomyose
- Uterusleiomyomer

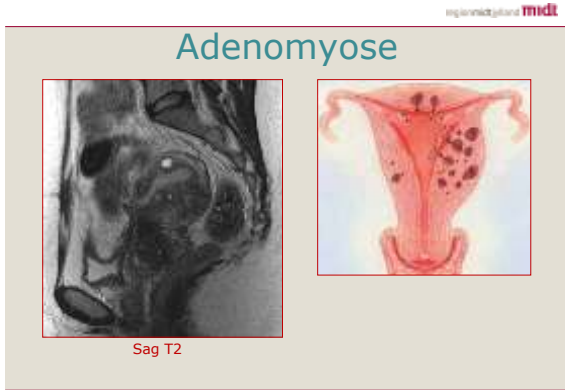
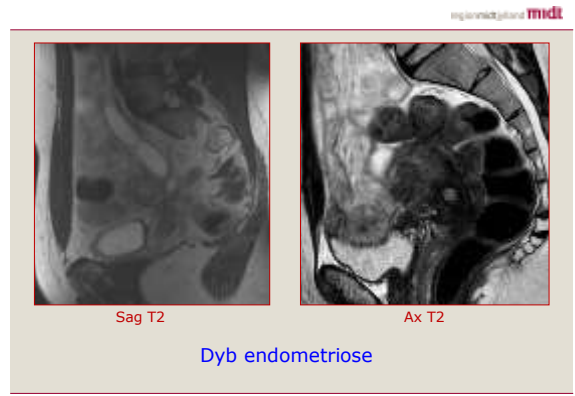
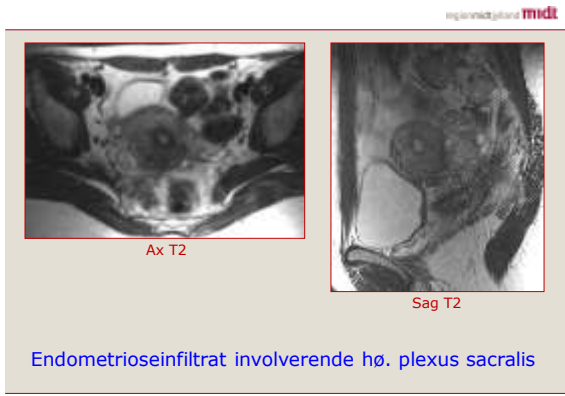
Benigne sygdomme - endometriose

Endometriose

- Indikationer:
 - **Dyb endometriose** (subperitoneale elementer sv.t. sakrouterine ligamenter, rektum, septum rektovaginale, vagina og urinblære); relation til ureteres
 - **Adenomyose**

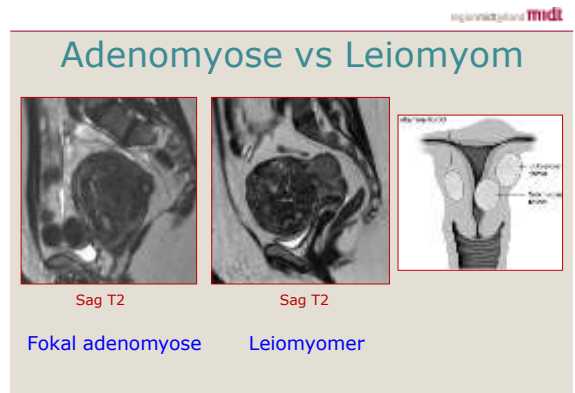

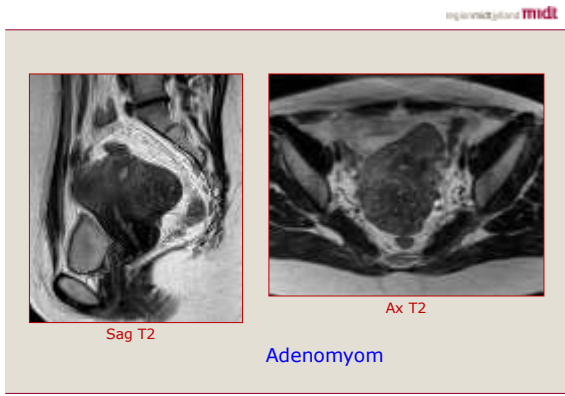
regionmidtjylland **midt**

Adenomyose

- JZ > 12-15 mm
- Højsignalforandringer på T1 - og T2 - vægtede sekvenser i uterus musklen
- MR har samme høj diagnostisk sikkerhed som TVUL ved erfarne undersøger

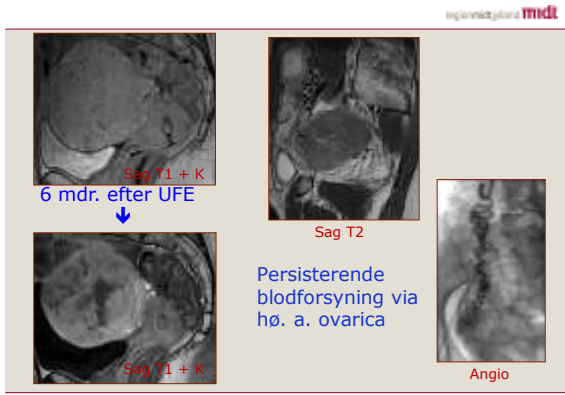
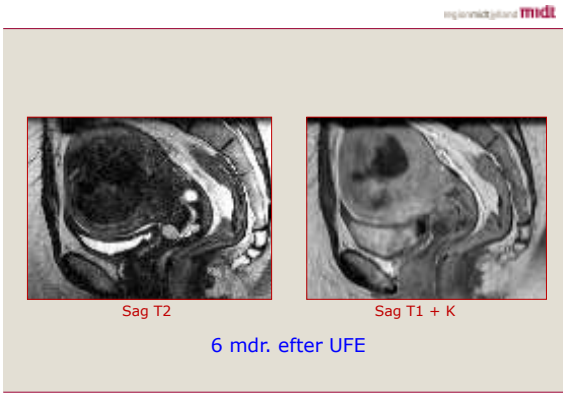
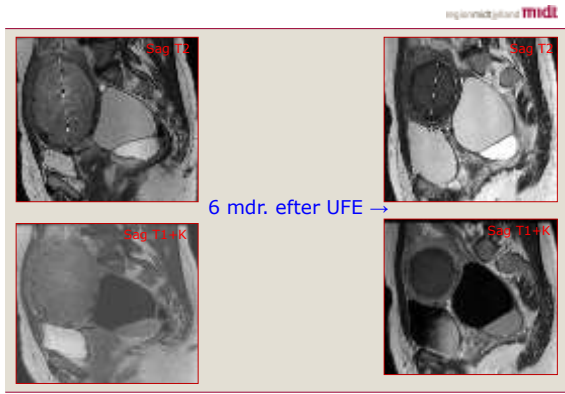
T. K. Østermølle, 2014

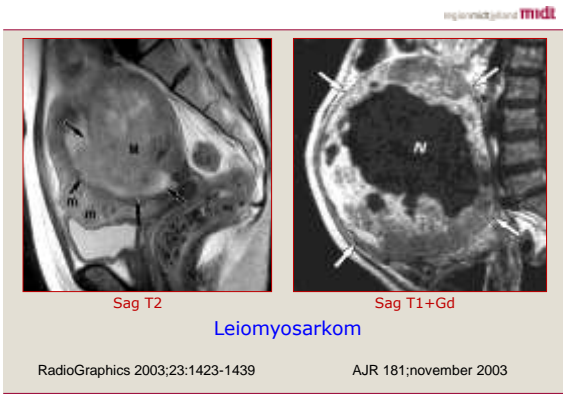
Uterine leiomyomer

- MR er mere præcist end TVUL til at demonstrere antal, størrelse og lokalisation af uterine leiomyomer
- Dynamisk MR med Gd viser vaskulariseringen af tumor og anvendes til at selekttere patienter til uterusfibromembolisisation (UFE)

Uterint leiomyom vs sarkom

- Én ud af 250-400 kvinder der hysterektomeres pga. leiomyom i virkeligheden har et sarkom
- En hurtig vækst af uterus er ikke karakteristisk for sarkom
- MR:
 - MR kan ikke finde sarkomerne med sikkerhed
 - dårligt afgrænset tumor
 - evt. hæmorrhagisk nekrose (T1!)
 - intensiv kontrastopladning
 - invadering af bækkenvæg og karstrukturer
 - metastaser (LK, lunger...)

regionmidtjylland **midt**

Indikationer

- Maligne lidelser
- Benigne sygdomme
- **Kongenitte anomalier**

regionmidtjylland **midt**

14-årig pige med dys- og menorrhagi.
 UL1: Tumor i det lille bækken. Uterus er ikke set. Én nyre.
 UL2: Normale genitalia interna. Nyreanlæg i bækkenet.

Uterus didelfys

Ax T2 Cor T2 Cor T2 Ax T1 FS

regionmidtjylland **midt**

Gd?

- Sjældent
- Stadietindeling af endometrie cancer
- Udredning før UFE
- Absces

regionmidtjylland **midt**

Cor STIR DWI b=1000

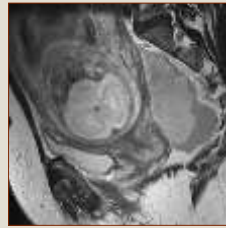
Absces i ve. ovarium

ADC

MR-skanning af gravide

- Kan foretaget på tvingende indikation efter første trimester
- Kan skannes på 3 T-skanner
- Gd-baseret MR-kontrast anvendes kun på tvingende indikation

Gravid i uge 27+1. Akut abdomen og Hb fald

Sag T2

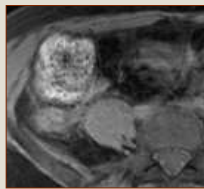
Ax T1 FS

Hæmatoperitoneum

Gravid i uge 18+4. Stærke højresidige abdominale smerter. Stigende infektionstal

Ax T2

Ax T1 FS

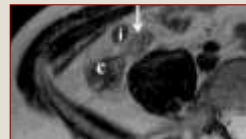
Akut appendicit

Ax T2

DWI b=500

DWI b=1000

ADC

Akut appendicit

Inci E et al. Utility of diffusion-weighted imaging in the diagnosis of acute appendicitis. Eur Radiol 2011;21:768-775

Gravid i uge 25+3. Venstresidige abdominale smerter

Ax T1

Ax T2

Ax T2 FS

Blod

Fedt

Dermoid og blødning i ve. ovarie

Take home points

- MR-skanning er den **bedste billedteknik**
 - ved **staging af cervixcancer** og visualisering af **myometrievækst ved endometriecancer**
 - til demonstration af **dyb endometriose** og større endometriose-affektioner
 - kortlægning af **komplekse urogenitale misdannelser**

Take home points

- MR kan **supplere UL** ved **uklare bækken tumorer**, ved mistanke om **adenomyose** og **forud for fibromkirurgi**
- MR=CT til diagnosticering af ikke-resektabel ovariecancer og præoperativ planlægning